

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Jesu Sac. Theol. Professoris.
Apparatus Doctrinae Sacrae**

Archdekin, Richard

Dilingae, 1687

§. 6. Cum Pauperibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38464

anguntur quandoque Moniales. Contra hanc ergo tentationem sic eas munit.

I. Jubeat illas meminisse conditionis humanæ, atque in memoriam illis revocet dictum B. Aloysii, quo dicere solebat, nimium delevibus & quotidianis erratis affligi, indicium hominis esse semet ignorantis: qui enim se norit, non posse esse nescium, hortum suum tribulorum ac spinarum suapte naturâ feracem esse. Hinc ille adversus errata quotidiana hac oratione utebatur: En mi Domine, quam fragilis sum & miserabilis! quam proclivis ad lapsum! Ignosce mihi Domine, & gratiam concede, ne idem peccatum iterum committam, & tunc quiescebat.

II. Perluadeat illis, quod quemadmodum infirmus tendens in certum locum, etiam si sapius ex infirmitate caderet; certo tamen veniret ad locum, si post casum mox resurgeret: ita & animam, quæ tendit ad cœlum, certo eo perventuram, licet quandoque in peccata venialia labatur, modo resurgere citò conetur.

III. Pari modo persuadeat illis; quemadmodum patet infanti suo ob morbum cadenti potius condolet, quam indignatur; ita Deum quoque animæ ex infirmitate cadenti, non modo graviter non indignaturum, sed potius condoliturum, mediæque ad infirmitatem curandam suppeditaturum.

S. VI.

Praxis juveni & consolandi Pauperes.

INstruendi sunt pauperes, ut sortis suæ vilitate non affligantur, sed cum gaudio inde sibi meritum & coronam acquirant.

I. In hunc finem proponat exemplum Christi; qui ut S. Paulus 2. ad Corinth. c. 8. ait: *Propter vos egenus factus est, cum esset dives*; si ergo solatium est miseris locos habere, quantum erit solatium pauperi, paupertatis socium habere ipsum Christum?

II. Revocet illis in memoriam, quot millia sapientissimorum virorum & sanctissimorum sponte amplexi sint paupertatem, ut essent similiore Filio Dei; quidni ergo & ipsi gaudeant, ulro à Deo oblatam hanc gratiam, quam alii per magnas difficultates & certamina quaesierunt?

III. Jubeat meminisse, vitam nostram similem esse eomœdiæ; ut ergo actor libenter per diem personam mendici vel rustici gerit, si speret inde se Regi, Aulicisque per eam magis placiturum, & majus præmium obtenturum; Ita & ipsi libenter vilem suam personam per brevem vitæ diem sustineant ut Deo cœlitibusque magis placeant, & merita sua multiplicent.

IV. Ostendat talem tantum esse quemlibet hominum, qualis & quantus est apud Deum, atque adeo illum esse in hac vita digniorem, qui sanctior est; hanc ergo dignitatem obtinere eum in ipsorum sit potestate, cur doleant, se falsâ gloriâ honoribusque carere?

V. Demonstret, quod Deus divitiis illis non dederit, specialis favoris loco habendum. Indicium enim est, Deum hic velle curam eorum habere, atque eos in altera vita ditare regno illo, quod pauperibus promisit; etiam ipsos in hac vita à curis, quas divitiæ afferunt, liberos esse, & annos suos in vera pace transigere. Ad quem finem proderit narrare historiam de Fabro illo ferrario, quem cum vicinus dives toto die cantantem audisset, quoddam marsupium pecuniâ plenum in officinam conjecit, quo ille invento, mox curis obrutus de pecunia servanda & augenda, à

R. P. Arsdick Tom. III.

cantu abstinuit, neque eum resumpsit, donec vicinus detecto consilio suo pecuniam repetit.

*Altera tentatio, eaque gravior, oritur ex timore de victu & vestitu quotidiano parando, contra quam sic munit eos. I. Declaret illis, quantam Deus semper curam se habiturum pauperum promiserit, & actu habuerit, ut merito S. Psalmista Pl. 10. dixerit, quod oculi ejus in pauperem respiciant; diligenter scilicet considerantes, ne aliquid ei desit; nam illi derelictus est pauper, eodem teste Pl. 9. Unde jam olim etiam apud Ethnicos, teste Menandro Epist. 28. pauperes à stimabantur Deorum esse. Quam vero fideliter steterit Deus promissis, id unum indicio satis esse potest, quod Scrip. dicat Pl. 36. *Junior fui, etenim senex, & non vidi justum derelictum, nec semen ejus quarens panem Divites egerunt & ejuraverunt; inquirentes autem Dominum non minuentur omni bono.**

Si Princeps promulgari juberet, nihil ei magis placiturum, quam si cives, quocienscumque re aliqua indigerent, ad eum confugerent eamque, audacter peterent; quis civium foret qui non sapienter, imò assiduo ad ipsum confugeret? & tamen hic Princeps tum propter fragilitatem, tum propter limitatas divitias fallere posset. Cum ergo Deus summe verax & potens simile decretum promulgari jussit, imo ipse promulgaverit, dum dixit *Petite & accipietis &c.* Joan. 16. an non maxima cum fiducia ad eum confugiendum erit?

Demonstret illis, quot titulos habeat quivis homo justus ad omnia necessaria à Deo speranda.

Primus est, quod homo sit: si enim Deus lilia agri, & volucres cœlitum sollicitè nutrit; an ipsius hominis, propter quem omnia illa condidit, non majorem rationem habebit?

Secundus titulus est, quod redemptus sit: quis enim ovem, aut equum, aliudve animal, quod magno pretio emerit, fame perire sinit? quanto minus ergo Deus hominem pretiolo sanguine suo emptum & redemptum necessarius ad vitam subsidiis destituet.

Tertius est, quod sit, Christianus: quis ignorat, quantam curam Deus Israëlitarum habuerit: qua charitate & sollicitudine illis manna de cœlo totannis, coturnices, & aquam de petra providerit? & Christianis, qui veri Israëlitarum sunt, quorum illi figura erant, victum quotidianum negabit? aut certe populo illum sequenti per tantum miraculum panem datum credemus; & Christianis non corpore, sed animo, non pede, sed affectu, non gressu, sed virtutis studio ipsum sequentibus ac imitantibus, necessaria alimenta negaturum existimabimus.

Quartus titulus est, quod servus sit: quis nescit, quantâ curâ victum subministremus etiam brutis serventibus nobis? si verò servum nacti sumus fidelem, & utilem, quam agrè demittimus? An igitur minorem charitatem à Deo sperabimus? an nescimus, quantâ curâ fidelem servum suum David protexerit, & conservavit? quam sollicitè Eliam per corvum aluerit? quam liberaliter Jobo, cui similis in terra tum temporis servus repertus non erat, duplicia restituerit.

Quintus titulus est, quod sit Amicus Dei: quis amicum sibi gratum deserit? quis nescit amicum omnia esse communiâ? si ergo Deus hanc consuetudinem à deo servare decrevit, ut etiam se ipsum amicis dare statuerit, an in quotidianis alimentis suppeditandis eam transgressurus crederetur? Certè ad fiduciam orationis adhorta-

R.

adhorta-

adhortaturus, amici panem iterato petentis exemplo usus est, ut indicaret, hunc esse specialem titulum, ob quem non facile quid negari possit petenti.

Sexus titulus est, quod sit *Filius*, si enim ipsa etiam bruta tam sollicitè pullos suos alunt; an Deo hanc providentiam adimemus? An infans, si ratione præditus esset, prudenter dubitare posset, num mater eum lactatura esset, & quis dubitabit, an Deus sustentaturus sit: quibus dixit: *Nunquid obliviscis potest mulier infantem suum? quod si illa oblitiscatur tuum, Iſaia. 49.*

Septimus titulus est, quod sit *Sponsa Dei*: quis unquam audivit sponsam regiam à sponso desertam esse, si illa bene se gesserit? Certè Assuerus Estheri dimidium regnum obtulit; quanto magis daturus fuisset, si victum tantum petiisset? An Rex celestis à terreno se vinci patietur? Hos ergo titulos bene perpendere pauperes jubeat Sacerdos, certoque promittat, iis fiduciam auctum iri: si enim, qui litteras septem sigillis munitas à Rege accepisset, quibus ei vicium promitteret, minime dubitaret, quin Rex promissis staturus esset: quanto minus de Deo, qui hos septem titulos tam benigne largitus est, dubitare fas erit? Id unum ergo singulari cura agant pauperes, ut mandata Dei servant, orationem frequentent, patientiam in adversis non desistant: de cætero omnem sollicitudinem in Deum conijciant, & cum ipsi in ore ac mente assidue habeant.

§ VII.

Quo modo agendum cum Consuetudinariis, & Obstinatis peccatoribus.

Sacerdoti hic imitanda est Christi mansuetudo & patientia, quæ peccatores expectat & recipit. Illius ars & industria non est posita in eo ut tales statim sine absolutione dimittat, sed ut congruis mediis & motivis tales efficiat, ut merito absolvi possint. In hoc, non illo, consistit labor viri Apostolici.

Primo loco ad illorum animos emolliendos adhibenda est sincera ad Deum precatio pro eorum salute. Juvat etiam benigna conversatione, aut etiam obsequiis animos eorum disponere ut monita salutaria facilius recipiant, quod S. Xaverii familiare fuisse in ejus vita narratur.

II. Si legere norunt suadeat illis, ut singulis diebus tardè & attentè unum alterumve folium ex libello pio legant, maxime ex tali, qui vel de æternitate, vel de quatuor novissimis scribat. Hi enim Concionatores multo efficacius plerumque persuadent emendationem, quam ii, qui in cathedris cum strepitu detonant.

III. Specialem illis commendat affectum & fiduciam ad SS. Domini Passionem, horteturque, ut singulis diebus semel vel sæpius ad honorem illius Orationem Dominicam, vel Salutationem Angelicam recitent: Hunc in finem juverit illis indicare, quod Christus quondam S. Gertrudi dixit: *Quilibet poterit respirare in spem venie offerendo Deo Patri vitam innocentissimam Passionem & mortem. Credat igitur peccator, se per hoc obtinere saluberrimum fructum indulgentiæ, quæ a nullum tam efficaciæ remedium contra peccata poterit in terris haberi, sicut devota memoria mea Passionis cum fide recta & vera poenitentia, l. 4. In sin. diu. piet.*

IV. Similimodo conetur eos ad singularem fiduciam & amorem erga B. Virginem excitare. Suadeat ergo Sacerdos, ut hanc B. Virginem peccator cum quo agit

variis obsequiis demereri sibi studeat, maxime singulis diebus aliquid in honorem ejus recitando, in ejus libro confitendo, per diem integrum, maxime vero Sabbato, abstinendo ab illo vitio, quo maxime infestatur. Eum in finem conveniet unâ alterave brevi historia ostendere, quam salutare hoc medium multis peccatoribus fuerit, Ex. grat. illi Militi, cui diabolus servi specie assumptâ per 14. annos fervierat, occisurus illum, si vel semel Salutationem Angelicam, quam recitare quotidie consueverat, omisisset, qui tamen postea B. V. patrocinio & ope Eremitæ ejusdem, fraude demonis delictâ, egregiè respicit. Uti fufius in Spec. Exem. V. Sal. Angel. Exem. 5. refertur. Alius vero, qui Sabbato virginis Mariæ nomen habentis pudori, amore beatissimæ Dei Mariæ, pepercit, in torneamento occisus, contritionis elicitæ gratiam, & cum hac salutem obtinuit, Ibid V. Horæ Canonice Exem. 4.

V. SS. Eucharistiæ usum quoque, si possit, omnibus modis persuadeat: ibi enim mensa est, quam paravit Dominus adversum eos, quos tribulavit peccatorum vitiorumque habitus. Ibi humanus ille medicinalis Sanguis later, qui si hauriatur à peccatore, à morbo Caduco ad peccati lapsum impellente eum liberabit. Expectus hanc efficaciam est miles ille, qui concubine amore implicatus, cum S. Bernardi suavis in ægone constitutus SS. Eucharistiæ accepisset; adeo mox mutatus est, ut summè eam detestatus sit, quam summè prius depererat, uti fufius in Spec. exem. V. Attritio videre est.

VI. Nonnunquam proderit adhibere medium illud, quo S. Bernardus peccatorem quendam à prava consuetudine abduxit; dum illi suavis, ut triduo tantum ad honorem SS. Trinitatis à familiari sibi vitio abstineret, quod cum ille fecisset, suavit S. Bernardus ut alterum triduum ad honorem Christi adjiceret, quo consilio observato, ita ille immutatus est, ut etiam sine pacto ullo deinceps abstinere statuerit.

VII. Salubre quandoque etiam fuerit, dolo bono circumvenire peccatorem, & ad exemplum Nathan Prophete, parabola, vel etiam historie propositione, ipsi status sui periculum, vitæque sceleratæ turpitudinem ostendere; quod tamen initio dissimulante admodum faciendum est, ne artem mox advertens, difficulter capiatur. Parabola autem vel historie tales possunt esse: 1. Narret, quod Acroamatis Jac. Bidermanni, historiam de filio, qui in vineam ire jussus, patrem in itinere invadens dejecit in terram, & eultro interemit. Inferat subinde, hoc facere peccatorem respectu Dei Patris. 2. Narret ex eod. libro historiam de muliere illa, quæ captivum maritum testudinis suæ musicæ auxilio ex Turcica captivitate liberavit; fingatque, eam postea domi à marito male habitam, & tandem post gravia & repetita vulnera penitus occisam: Inferat hoc peccatores respectu Christi facere. 3. Fingat fuisse Reginam, quæ ex humili loco in aula translatâ ad regias nuptias, miserit se aliquoties rabilis & laxis, & neque à Rege privatim mōnita, neque minis deterrita abstinere. Tali parabola propositâ expectet, quid peccator judicet: & tum inferat: Tu es illa Sponsa Spiritus sancti, &c. 4. Fingat aulicam ob delicta sua sæpius à Rege mōnitam, jamque excedendum ab aula amicorum tamen precibus fuisse servatam; sed illum post decies recuperatam, amicorum ope, gratiam apud Regem, necdum tamen respiscere, sed in antiqua peccata frequentius labi: an hic ulteriori amicorum auxilio dignus videbitur? Inferat subinde, peccatorem talem esse, qui toties Sanctorum precibus in gratiam

Arde
Kin

Theo
logia

D. 117
2. 8